

II. ТЕОРІЯ І МЕТОДИКА ПІДГОТОВКИ СПОРТСМЕНІВ

СТУДЕНТСЬКИЙ СПОРТ В США (на прикладі університету центрального Арканзасу)

Сергій Мединський

Тернопільський національний педагогічний університет імені
Володимира Гнатюка



Аннотация

Рассмотрена структура и представительство студенческих спортивных команд университета центрального Арканзаса; дана характеристика учебно-тренировочной и соревновательной базы; исследована система финансирования спортивных команд и финансовая помощь студентами-спортсменами; изучены мероприятия университета, которые направлены на улучшение академической успеваемости студентов-спортсменов.

Annotation

The structure and representation of students' sport teams of Central Arkansas University are scrutinized; the characteristics of educational training and competitive basis is given; the system of sports teams financing and financial support of students-sportsmen is researched; university measures which are directed to the improvement of students-sportsmen academic progress are studied in the article.

Постановка проблеми та аналіз останніх досліджень і публікацій.

Структура професійного спорту в США побудована таким чином, що основна кількість спортсменів приходять туди з аматорського студентського спорту. Для бажаючих зробити спортивну кар'єру участь у студентських командах є однією із найбільших можливостей «засвітитися». Таким чином участь у студентських спортивних командах є важливою ланкою росту спортивної майстерності та підготовки до подальшої спортивної кар'єри. Окрім того, студенти-спортсмени в США стимулюються величезною кількістю грантів-стипендій, що дає студентам високі шанси покращити своє матеріальне становище та оплати навчання.

Цілі статті: розглянути можливості університету центрального Арканзасу (УЦА) щодо фінансування та утримання команд з видів спорту, охарактеризувати наявну матеріальну базу та охарактеризувати представлені в УЦА види спорту.

Результати дослідження та їх обговорення.

Загалом департамент спорту УЦА (Athletic Department USA) позиціонує свою діяльність як таку, що спрямована, в рамках загальноуніверситетської діяльності, на:

- 1) виховання спортивної етики;
- 2) безпеки фізичної, емоційної, інтелектуальної та соціальної складової розвитку спортсменів-студентів;
- 3) академічного прогресу та успі-

хів в освоєнні обраної спеціальності;

- 4) формування внутрішньоуніверситетського патріотизму та гордості за свій ВНЗ, почуття об'єднаності з усіма студентами;
- 5) формування освічених громадян за лідерськими якостями, чесних та лояльних.

Спортивний клуб УЦА, як і весь університет, з гордістю презентує свою емблему – ведмедя.

Для тренувань спортсменів та проведення змагань використовуються наступні спортивні споруди:

1. Футбольний стадіон з круговими біговими доріжками на 500 глядачів (в стані будівництва знаходяться трибуни, тому кількість глядацьких місць зросте).
2. Софтбольний стадіон з трибунами на 300 глядачів.
3. Стадіон для американського футболу з трибунами на 9500 місць.
4. Тренувальні майдани відкриті та закриті поле для американського футболу, оскільки це найбільш популярна гра, то команда налічує 100 осіб.
5. Закритий волейбольний зал з трибунами на 250 глядачів.
6. Закритий баскетбольний зал з трибунами на 5600 глядачів.
7. Стадіон для бейсболу на 1000 глядачів (тільки відбудовані трибуни).

Зауважимо, що в цьому навчальному році (2008-2009 рр.) на



облаштування та оновлення бейсбольного та футбольного стадіону виділено 5000000 \$.

Отже, спортивним клубом керує та опікується зовсім інша адміністрація, яка використовує зовсім інші спортивні споруди та фінансується інакше.

Загалом бюджет спортивного клубу УЦА такий:

4500000 \$ – оплата студентів.

1100000 \$ – кошти з бюджету штату для розвитку спорту.

250000 \$ – кошти від продажу білетів на змагання.

300000 \$ – спонсорська допомога.

Зауважимо, в УЦА представлені наступні види спорту:

1 – чоловіча команда з бейсболу.

2-3 – чоловіча та жіноча команди з баскетболу.

4-5 – чоловіча та жіноча команди з кросс-кантрі.

6 – чоловіча команда з американського футболу.

7-8 – чоловіча та жіноча команди з гольфу.

9-10 – чоловіча та жіноча команди з докетболу.

11-12 – чоловіча та жіноча команди з футболу.

13 – жіноча команда з софтболу.

15-16 – чоловіча та жіноча команди з настільного тенісу.

17-18 – чоловіча та жіноча команди з легкої атлетики.

19-20 – чоловіча та жіноча команди з волейболу.

21 – танцювальна команда підтримки.

22 – команда з черлідінгу.

Варто відзначити, що 9 спортивних команд УЦА є членами I дивізіону Національної Студентської Атлетичної Асоціації (National Collegiate Athletic Association). Приналежність до I дивізіону, в першу чергу, визначається наявною спортивною базою, а також фінансуванням спортивних команд для змагальної діяльності. Передусім це визначається кількістю проведених змагань, а також показаними результатами, що неможливо без повнопланового фінансування.

Окрім того, ставляться певні вимоги до роботи тренерів команд, поінформованості студентів-спортсменів щодо правил та вимог NCAA, наявності навчальних семінарів як для тренерів, так і студентів-спортсменів, структури та змісту спортивних тренувань, контролю тренувальної діяльності в канікулярний період, вимоги щодо певного рівня академічної успішності студентів-спортсменів та відсутність для них пільг як при вступі, так і час навчання.

Ця організація була заснована в 1906 році та виступає в якості керівного органу в студентському спорті, її членами є більше 1280 коледжів, університетів, конференцій та організацій (більше 400000 студентів з 15000000) [1, 2]. Структурно всі навчальні заклади представлені в 3-х дивізіонах NCAA.

Особлива увага приділяється розвитку жіночого спорту.

За останні три роки оперативні витрати на жіночі спортивні команди зросли наступним чином:

– софтбол з 46'787 \$ до 331'746 \$;

– баскетбол 73'124 \$ до 614'815 \$;

– гольф з 49'333 \$ до 180'875 \$;

– футбол з 54'633 \$ до 254'447 \$;

– теніс з 22'393 \$ до 140'980 \$;

– волейбол з 37'563 \$ до 273'751 \$.

Загальні оперативні витрати на чоловічі та жіночі спортивні команди зросли :

– жінки: з 329'438 (35,2%) до 2'083'544 (38%);

– чоловіки: з 604'980 (64,8%) до 3'404'537 (62 %) відповідно.

До складу I дивізіону входить 331 навчальний заклад, до II дивізіону – 291, до III дивізіону – 429.

Всередині кожного дивізіону діють незалежні правила проведення змагань та вимоги до учасників. В додаток до введених правил змагань діють правила, відповідні до вимог спортивних комітетів видів спорту.

Різниця між дивізіонами полягає ще й в тому, що коледжі та університети I та II дивізіону мають виділені стипендії для студентів-спортсменів. Цей вид стипендії

від NCAA є позаузівським та надається студентам-спортсменам як при вступі до навчального закладу, так і під час навчання у ньому. Причому розмір стипендії та умови її надання студентам-спортсменам більші та лояльніші у вузах, які є членами I дивізіону, але визначаються успішністю абітурієнта (студента) ВНЗ.

Як відзначається у статистичних даних по УЦА [3], 36 % студентів-спортсменів чоловічої статі отримують спортивні стипендії в порівнянні до 34% загальної кількості студентів навчання за ОКР «бакалавр» складає 1'396'147\$ в 2008-2009 н.р. в порівнянні з 719'984\$ в 2007-2008 н.р.

Для студентів-спортсменів дивчат цей показник складає 59 %, що на 15 % більше ніж загалом по навчальних закладах (44 %).

Рекрутний бюджет для чоловіків виріс з 24'500\$ до 89'448 \$ (63,1 %), жінок – з 21'000 до 52'340 \$ (36,9%).

Приналежність ВНЗ до I дивізіону вимагає спонсорувати як мінімум 7 чоловічих та 7 жіночих спортивних команд (або 6 чоловічих та 8 жіночих команд), з відповідних двох командних видів спорту для чоловіків та жінок – наявність спортивних споруд та структур.

Окрім того, спортивні команди УЦА регіонально відносяться до Сауслендської конференції (Southland Conference) – це регіональне відділення NCAA, яке територіально знаходиться на півдні центральної частини США та охоплює змагальну діяльність в 17 видах спорту (9 жіночих та 8 чоловічих). Сауслендська Конференція заснована в 1963 році, в ній приймає участь 12 ВНЗ.

Структура департаменту спорту наступна: директор департаменту – Бред Тіркес, 2 заступники, 6 адміністративних працівників та 4 медіапрацівники.

Адміністративні працівники відповідають за маркетинг, відрядження команд, листування з організаціями та приватними осо-



бами, знаходження додаткового фінансування, організація та проведення змагань на власних стадіонах, організацію умов побуту та навчання для членів студентських команд.

Медіа працівники висвітлюють спортивні події, досягнення та перспективи команд, а також коментують спортивні зустрічі.

Особлива увага приділяється в УЦА контролю стану здоров'я, рівня спортивної форми та профілактиці травматизму. Існує тренувально-спортивний центр (Athletic Training Faculty) – спеціальний підрозділ на зразок фізкультурно-спортивного диспансеру, який переймається проблемами здоров'я студентів-спортсменів, профілактики та лікування травм. Також має в своєму штаті працівників-кураторів студентів-спортсменів по навчанню (в його штаті 8 працівників).

Для всіх студентів-спортсменів університет забезпечує базове медичне страхування, а по можливості надає і основне медичне спортивне страхування.

Також для студентів-спортсменів створено тренажерно-атлетичний центр, де вони займаються покомандно і проходять спеціально розроблені тренувальні заняття з урахуванням виду спорту.

Відношення до навчання, іншими словами – контроль за навчанням та успішністю студентів-спортсменів, достатньо жорсткий. Варто відзначити, що рівень успішності студентів-спортсменів в окремих видах спорту знаком нижчий за загальний показник успішності в УЦА. Тому проводяться додаткові заходи для покращення успішності студентів-спортсменів.

1. Готуватися до занять в спеціально оснащеному «студентському залі».
2. Отримувати додаткові зустрічі – консультації з викладачами.
3. Отримувати додаткові завдання для домашнього виконання від викладачів і т.д.

Спеціально виділені приміщення – навчально-підготовчі кімнати,

де студенти-спортсмени готуються до занять під керівництвом кураторів.

Характерним є те, що близько 370 студентів-спортсменів різного виду навчально-спортивні стипендії отримують більше 260 чол.

За 2007-2008 навчальні роки за високі досягнення в навчанні було відзначено Сауслендською Академічною нагородою 124 студенти-спортсмени УЦА (в 2006-2007 н.р. – 39 чол.).

Також 11 студентів-спортсменів було внесено до збірної команди Сауслендської Конференції за високі спортивні досягнення.

Загалом спортивне життя УЦА активно висвітлює на відповідному сайті університету: <http://UCAAsports.com>, де представлено:

- загальна інформація про спортивні команди університету: тренери, студенти-спортсмени, спортивні досягнення, календар ігор, тренувань, статистичні дані;
- дані про структуру та діяльність департаменту спорту УЦА;
- інформація про роботу та функції тренувально-спортивного центру;
- результати останніх матчів та досягнення студентами-спортсменами у ході спортивних змагань;
- інформація про спортивні збори та літні спортивні табори;
- оголошення про спортивні події та наявність білетів на них;
- багато іншої інформації, пов'язаної зі спортивним університетським життям студентів.

Спортивні стипендії для чоловіків, жінок присвоюються у співвідношенні, як і відповідний рівень участі в міжуніверситетських змаганнях.

Так, в 2005-2006 н.р. чоловіки склали 64%, а жінки – 36% всіх учасників в міжуніверситетських змаганнях від УЦА. Загальна сума студентських спортивних стипендій в УЦА складала 1'256'652\$: від-

повідно чоловіки отримали фінансову допомогу в розмірі 736'668\$ або 59% і жінки – 519'984\$ або 41%, що є більше на 5% за жіноче представництво у змаганнях.

У 2006-2007 н.р. чоловіки склали 64% учасників змагань, а жінки 36%. Чоловіки отримали 1'130'878\$ студентських спортивних (атлетичних) стипендій, або 61% від всієї суми, а жінки – 731'217\$ або 39% від всієї суми фінансування. Таким чином, жіночі представники отримали на 3% фінансової допомоги більше, ніж їхнє представництво на змаганнях.

У 2007-2008 н.р. участь чоловіків у змаганнях складала 64,3%, жінок – 35,7%.

Частина фінансової допомоги чоловіків складала 1'387'744\$ або 64% від загальної суми 2'183'921\$ виділеної для студентів-спортсменів. Жінки отримали 796'147\$ або 36% від загальної суми, що більше на 3,1% від частини участі у змаганнях.

Окремо відзначимо рівень зарплат тренерів:

- для тренерів чоловічих команд (6 тренерів) середньорічна зарплата в еквіваленті повної зайнятості складала – 68'863\$;
- для тренерів жіночих команд (9 осіб) – 49'272\$;
- для помічників тренерів чоловічих команд (15 чоловік) середньорічна зарплата в еквіваленті повної зайнятості складала – 42'962\$;
- для помічників тренерів жіночих команд (8 осіб) – 34'517\$.

Різниця в заробітній платі пояснюється як стажем роботи так і рівнем успіху спортивних команд.

Висновки:

- аматорський студентський спорт в США позиціонує свою діяльність на розвиток фізичної, емоційної, соціальної та інтелектуальної складової студентів-спортсменів; формування патріотизму, лідерських якостей, чесності, лояльності та гордості за свій ВНЗ;



- в університеті центрального Арканзасу нараховується 22 спортивні команди, на утримання яких в 2008-2009 н.р. було витрачено 5'488'081 \$;
- університет забезпечує свої спортивні команди потужною тренувальною та змагальною базами; для підтримки студентів-спортсменів залучаються величезні кошти;
- особлива увага в УЦА приділяється покращенню рівня успішності студентів-спортсменів, для чого розроблено ряд додаткових заходів.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ:

1. <http://www.ncaastudent.org>
2. <http://www.ucaa.org>
3. <http://ucasport.com/ucasports.asp>.

